

Sociale relationer - barn/voksenkontakten

Tilpas indsats

Begrundelse

Nedenstående observationer er et udpluk af pointer, der vil være nyttige at arbejde videre med ift. Gemmets pædagogiske praksis inden for nærværende pejlemærke. Ligeledes indskrives særlige opmærksomheder fra den faglige dialog, der er betydende for vurderingen af praksis inden for pejlemærket.

Der opleves generelt en positiv og rar stemning i Gemmet. Der opleves i de fleste situationer smil og øjenkontakt mellem børn og voksne, og i vuggestuen understøttes børn tydeligt, både sprogligt og med fysiske handlinger. Der ses generelt glade og trygge børn på alle stuer. Det observeres, at børnene overvejende har positive forventninger til de voksne, og det observeres generelt, at de voksne viser, at de kan lide at være sammen med børnene.

Der observeres hos de fleste voksne en praksis, hvor der er opmærksomhed på børnenes behov for fysisk kontakt og berøring. Dette kommer bl.a. til udtryk ved voksne, der selv er opsøgende ift. at give børnene et kram, røre ved barnet når man siger hej og spørge ind til hvad barnet vil, for derefter at understøtte, tage barnet på skødet når man taler med det etc. Det ses meget ofte, at børns opsøgenhed honoreres af de voksnes interesse for børnenes forehavende og spørgsmål, men det observeres også, at denne praksis ikke udføres konsekvent af alle voksne, hvilket betyder, at der er forskelle på de enkelte stuer og stuerne imellem i kvaliteten af de relationer, børnene bliver tilbudt.

Børn og voksne er fordelt tilpas i små grupper, således at strukturen og voksenorganiseringen på denne måde understøtter muligheden for positiv voksenkontakt, bl.a. gennem følelsesmæssig afstemning med det enkelte barn. Dette sker dog ikke konsekvent blandt de voksne; bl.a. observeres det, at to medarbejdere der skal gøre klar til opdeling af stuen har udfordringer med at låse døren og skaffe den nøgle, der skal bruges. Undervejs i tilvejebringelsen af nøglen mister medarbejderne fokus på de involverede børn, bl.a. får et barn klemt sin finger under den opståede uro. Medarbejderne involverer en energisk BH dreng, der får hentet nøglen, og medarbejderne kan efterfølgende koncentrere sig om børnene og de planlagte aktiviteter. Der er to drenge på den del af stuen, der skal lave en aktivitet ved et bord. Den ene dreng (a) er der ikke kontakt til, han leger for sig selv. Den anden dreng (b) har efter han har hentet nøglen, et ønske om at indgå i aktiviteten ved bordet sammen med de andre børn. Der er 6 børn på stuen. Dreng (b) har åbenlyst besvær med at forstå aktiviteten og med motorisk at håndtere denne, hvilket han får bekræftet af medarbejderen. Den efterfølgende hjælp til at indgå i aktiviteten foregår henover bordet, uden der fx er øjenkontakt med ham, mens pædagogen har andre børn på skødet. Drengen forlader kort tid efter aktiviteten og begynder en højlydt leg med dreng (a). Der er ingen voksenkontakt under legen mellem dem. Legen udvikler sig til at være forstyrrende for nabogruppens gøremål.

Der er generelt en rigtig god praksis ift. at arbejde med at sætte ord på børnenes følelser og oplevelser, dette ses særligt i forhold til mindre børn. Nogle voksne gør dette som en fast del af deres relationspraksis. Dette observeres fx da en ny pædagog ankommer på en stue, og fire-fem små børn løber hen til hende. Pædagogen imødekommer børnenes knus, spørger ind til og taler med børnene om hvorfor de er glade for hun kommer. De andre to voksne følger op med børnene på deres glade reaktioner og forventninger. Men det ses også hos få andre voksne som en mindre del af deres praksis, jf observationen ovenfor med de to drenge, deres perspektiv følges ikke. Det observeres, at børns positionsskifte næsten hver gang følges af en voksen, og børnene får relevant hjælp til deres nye gøremål. Alle voksne optræder roligt og rummeligt, dette profiterer børnene af når de fx har brug for hjælp til at regulere deres stemningsleje, eller når de er meget optagede af deres eget perspektiv i lege og aktiviteter. Der observeres en enkelt gang en situation, hvor en medarbejder, der har aktivitet med en mindre gruppe børn, får et opkald på det interne kommunikationssystem, dette kan høres i hele rummet. Det er en forespørgsel om et barn, der ikke er kommet med på turholdet. Der bliver spurgt, om den nærværende medarbejder kan hjælpe med at gøre barnet klar, så barnet kan komme med på tur. Dette besvares højlydt i rummet til samtaleanlægget, at det har medarbejderen ikke lyst eller tid til.

I interaktionerne mellem børn og voksne ses der variationer i de voksnes bevidsthed om at skabe længerevarende interaktioner med børnene, igennem f.eks. en fælles leg eller aktivitet, da medarbejderne ofte forstyrres af praktiske gøremål, som bleskifte, hjælp til mindre børn på stuen eller længerevarende samtale med forældre. I den faglige dialog giver personalet udtryk for, at de kan genkende billedet af, at der er medarbejdere, som har en varieret tilgang til relationsarbejdet. Det beskrives hvorledes man igennem opkvalificeringsforløb arbejder med at sikre, at der er de rette kompetencer til at løse opgaven. For at styrke medarbejdernes relationskompetencer er man løbende i gang med efteruddannelse, - hvordan man kan understøtte ved at handle anviser, - skabe tryghedsskabende relationer, der alt sammen skal styrke relationskompetencerne.

Begrundelse: Det vurderes ud fra ovenstående observationer og pointer fra den faglige dialog, at Gemmet har gjort en stor indsats i arbejdet med sociale relationer, men at dette endnu ikke har tilstrækkelige og tydelige spor i praksis i institutionen. Det vurderes at Gemmet arbejder meget med pejlemærket, men det ses ikke konsekvent i institutionens hverdag. Pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning, men omsættes ikke konsekvent til handlinger alle steder i institutionen.

Anbefaling

Det anbefales, at institutionen fortsætter arbejdet med at udvikle relationsarbejdet i Gemmet, f.eks. med udgangspunkt i den tryghedsskabende indsats, der har været arbejdet med.

Det anbefales, at der følges op med systematiske observationer, gerne videobaseret, og efterfølgende arbejdes med konstruktiv feedback på den udførte praksis. Der bør også følges op på den igangværende videndeling mellem medarbejdere omkring den gode praksis, samt for at understøtte den videre udvikling af Gemmet.

Ledelsen skal sikre, at alle medarbejdere har viden om egen rolle ift. at skabe meningsfulde interaktioner med alle børn, for at understøtte den igangværende indsats og styrke tiltaget om at være aktivt opsøgende ift. børnene og skabe positive relationer.

Det anbefales, at der stilles skarpt på institutionens introforløb for nye medarbejdere, således at opgavefordelingen for faste personale er tydelig.

Inklusion og fællesskab

Tilpas indsats

Begrundelse

Nedenstående observationer er et udpluk af pointer, der vil være nyttige at arbejde videre med ift. Gemmets pædagogiske praksis inden for nærværende pejlemærke. Ligeledes indskrives særlige opmærksomheder fra den faglige dialog.

Det fysiske læringsmiljø

I alle grupperum er der observeret på læringsmiljøet. Indretningen på stuerne er forskellig, og det vil være nyttigt at styrke den fælles opmærksomhed på, hvordan rummet kan understøtte børn og voksnes samspil, børnenes indbyrdes relationer samt sikre leg og læring. Der er forskel mellem stuerne ift. hvor langt man er med at indrette læringsmiljøet med flere rum i rummet samt forskellige legezoner. F.eks. er der på nogle stuer begyndende legezoner - f.eks. køkken eller dyretema. Der ses også en forskel på, hvor pakkede stuerne er. Der bør generelt være opmærksomhed på, at der skal være relevant og nok legetøj til rådighed for børnene i legezonen, og at dette skal være inden for børnenes synsfelt og rækkevidde. Ift. rum i rummet er det en særlig opmærksomhed, når man arbejder med vuggestuebørn, at de voksnes placering i rummet i høj grad er med til at skabe rummene i rummet for børnene. Pædagogernes opmærksomhed på dette observeres at få den effekt at igangsættelse og understøttelse af leg for de ældste børn får mindre opmærksomhed, hvilket fx ses i observationen under forrige pejlemærke hvor to drenge leger for sig selv parallelt og ind i mellem sammen.

Inden for dette tema ses det, at der er stor fokus på guidning af børn i hele institutionen, men der observeres også en variation i nogle få medarbejders praksis. Det observeres, at der blandt de voksne er forskel på, hvor opmærksomme man er på det enkelte barn. På næsten alle stuer er de

voksne meget opmærksomme og opsøgende ift. alle børn - også de børn, der ikke selv er så opsøgende på kontakt, men der er også stuer, hvor denne praksis er mindre tydelig. Ligeledes er der forskel på, hvor opmærksomme de voksne er på at sikre deltagelse for alle børn ved at inddrage i leg og aktiviteter på forskellig vis. F.eks. observeres det, at en medarbejder henvender sig til et barn, der ligger grædende på en bænk på legepladsen. Barnet er ulykkeligt fordi der ikke er legekammerater i umiddelbar nærhed, og barnet kan ikke finde ud af, hvad det skal lege. Medarbejderen står op overfor barnet og kommentere situationen med sætninger som "kom nu op!" og "hvad ligger du der for?". Eller situationen med de to drenge, der er beskrevet under forrige pejlemærke, hvor det observeres, at to drenge, der har særligt behov understøttelse i at deltage, er overladt til deres egen organisering af leg, der så ender med en irettesættelse, fordi de forstyrres.

Der arbejdes med en god fordeling af børn, som giver medarbejderne mulighed for at styrke alle børns deltagelse, og samtidig med at styrke mulighederne for nære relationer børn-voksne imellem og ligeledes børnene imellem. Men det observeres også, at der er noget uro hver gang der skiftes organisering. Det observeres fx at medarbejdere er i tvivl om næste aktivitet efter frokost, og hvilke børn der skal i sproggruppe. Det observeres, at der i Gemmet er en god praksis ift. at understøtte og guide børnene i konfliktsituationer.

I den faglige dialog pointerer personalet, at der er arbejdet meget med mål som; at sikre at de stille børn deltager i fællesskaber, at der arbejdes med børnenes forståelse af venskaber, og hvad de kan gøre for at få gode venskaber, og at institutionen arbejder med brug af TOPI/trivselsmålinger i analogt format, samt brug af det tværfaglige team. Data og vejledning bruges systematisk til tilrettelæggelse af læringsmiljøet for børnene.

Begrundelse:

Det vurderes, at praksis i Gemmet arbejder positivt pejlemærket inklusion og fællesskab. Der ses dog variationer i medarbejdergruppen, som gør, at ikke alle børn aktivt inddrages i fællesskabet og mødes relevant på barnets præmisser. Det fysiske læringsmiljø er ikke gennemført tilrettelagt i hele institutionen.

Anbefaling

Det anbefales, at den pædagogiske leder fortsætter med at facilitere fælles drøftelser af børns leg og læring, og hvorledes det fysiske læringsrum kan bidrage i denne sammenhæng— herunder med særligt fokus på, hvordan det pædagogiske personale anvender rummene og selv bliver aktive deltagere i børnenes lege- og læringsfællesskaber. Inspiration til dette kan hentes i det materiale, som institutionen bruger fra KIDS, i bøgerne Rum og Læring af Charlotte Ringsmose og gennem den pædagogiske konsulent.

Ligeledes skal der arbejdes med at sikre, at alle børn, uanset deres forudsætninger eller situation, møder og deltager i meningsfulde fællesskaber hver dag. Det anbefales, at ledelsen sikrer, at alle medarbejdere har viden om egen rolle i denne sammenhæng, samt at der handles, hvis det opleves at der er medarbejdere, der ikke aktivt arbejder med at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn.

Sprogindsatsen

Tilpas indsats

Begrundelse

Nedenstående observationer er et udpluk af pointer, der vil være nyttige at arbejde videre med ift. Gemmets pædagogiske praksis inden for nærværende pejlemærke. Ligeledes indskrives særlige opmærksomheder fra den faglige dialog.

Der observeres blandt medarbejderne forskellige tilgange til og kompetencer ift. den sprogunderstøttende og sprogudviklende praksis med børnene. Der observeres voksne, der vurderes at anvende de 10 sprogunderstøttende strategier, men der observeres også voksne, der umiddelbart har mindre fokus på dialogen mellem barn og voksen. Det er en generel observation, at der arbejdes meget med at sætte ord på børnenes oplevelser og følelser, og at der arbejdes med at have fokus på, at alle voksne er nysgerrige på børnenes oplevelser, tanker, intentioner og ønsker, så man gennem dialoger kan udvide og "strække" børnenes sprog. Der er megen opmærksomhed på, hvordan voksne

gennem deres kommunikation, åbner eller lukker for børnenes dialog med hinanden og med voksne, men det sker i observationen, at en medarbejder enten pga. pres eller uvidenhed, ikke bringer barnets perspektiv i spil, f.eks. i den tidligere beskrevne observation fra stuen med de to drenge. Her følges der ikke op på den dreng, der deltager og ikke forstår aktiviteten, hvorefter han hurtigt forlader denne og kaster sig ud i en støjende leg med den anden dreng. Eller episoden fra legepladsen, hvor et barn føler sig ensomt, er ked af det og græder. Her bliver det ikke undersøgt sammen med barnet, hvad det kunne være der var på spil, men den voksne bliver løsningsorienteret og kommer med en del forslag, mens barnet går med ind i skuret.

Et godt eksempel på en praksis, der udvider børnenes sprog ved at gribe deres interesse og motivation, er en situation, hvor en medarbejder på en stue udelukker 2 drenge fra en aktivitet, som de ikke var planlagt til at deltage i. Medarbejderen skifter det sproglige perspektiv, da hun går fra at irettesætte drengene til at spørge om de vil være med, og hvorfor de vil være med. Den ene dreng går, men den anden dreng vil gerne være med. Det kan ikke lige i øjeblikket lade sig gøre, men ved dialogen med drengen om hans motivation kommer de sammen frem til, at han næste gang er med, hvilket drengen er svært tilfreds med, og han går glad videre for at lege med den anden dreng.

Det observeres i hele institutionen, at pædagogerne har tænkt over, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer. Men det observeres også, at det fysiske læringsrum er meget differentieret ifht. at understøtte børnenes sproglige udvikling, f.eks. er brugen af plakater, billeder, dekorationer, dokumentation meget varieret igennem institutions stuer. Ligeledes er materialer som; bøger, spil og klæd-ud-tøj, ikke lige tilgængeligt for børnene. Ruminddeling og indretning inviterer ikke på alle stuer til forskellige lege og aktiviteter, herunder sproglig interaktion mellem børnene med fx læsekroge, malerværksted, etc. I den faglige dialog beskriver lederen, hvordan institutionen hver dag arbejder systematisk med sprogudfordrede børn i et forløb efter frokost, mens de andre børn er startet på legepladsen.

Begrundelse

Det vurderes, at den samlede institution har gjort en indsats i arbejdet med sprog, men at dette endnu ikke har skabt konsekvente ændringer i praksis.

Anbefaling

Det anbefales, at ledelsen arbejder videre med de tiltag, der er igangsat med at styrke legezoner og skabe tilgængelighed for alle børn, men også fortsat at facilitere den fælles dialog i medarbejdergruppen om at bruge det definerede sprogsyn, men også støtte udviklingen af medarbejdernes fælles sprogstrategier og metoder.

I denne forbindelse anbefales det, at der arbejdes videre med at udvikle medarbejdernes kompetencer til at vise nysgerrighed overfor børns ideer og initiativer, samt understøtte barnets interesser og motivere dem til nye handlinger. Der bør lægges vægt på, at de 10 sprogstrategier bruges konsekvent af medarbejdernes i praksis.

Det anbefales, at lederen under dette pejlemærke også bruger observation og refleksion af praksis som udviklingsredskab. Det kan anbefales, at der i forbindelse med observationerne bruges det observationsskema, der ligger på Opgaveportalen ifbm tilsyn.

Den pædagogiske konsulent stiller sig til rådighed med sparring i forbindelse med gennemgang af det fysiske læringsmiljø.

Forældresamarbejde

Vedligehold indsats

Begrundelse

Der er ikke foretaget observationer inden for nærværende pejlemærke. Nedenfor er angivet de vigtigste opmærksomheder fra tilsynsdialogen.

Gemmet fortæller, at de afholder forældresamtaler i faste kadencer. Der følger en fast dagsorden med til samtalerne, hvor forældreperspektivet har rigtig megen plads dette for at gøre forældrenes perspektiv er vigtigt i samtalen.

Gemmet fortæller desuden, at personalet indgår i tæt løbende dialog med forældrene, hvis et barn ikke trives, og at de udarbejder handleplaner og følger op på disse. Lederen fortæller, at der er nogle forældre, som de taler mere med end andre, og at det altid er pædagogiske overvejelser, der afgør hvor megen tid personalet bruger på dette. Ligeså hvis en forælder har en god kontakt til en pædagog, så gives der plads til denne relation. Der overleveres altid vigtige oplysninger om barnets trivsel til kollager ved overgange.

Det fortælles også, at der generelt bliver hilst på alle forældre, når de kommer og går for at hente og aflevere deres børn. Det kan dog forekomme, at et barn bliver afleveret meget sent, og her kan overgangen og samtalen med medarbejderen blive meget lang. Dette kan få effekt på barnets tryghed og medarbejderens fokus på børnegruppen.

Det fortælles under den faglige dialog, at der arbejdes med fælles faglige oplæg på forældremøder. På disse møder stueopdeles forældrene, så de sammen med personalet kan have mere lokale drøftelser af, hvorledes man kan arbejde med tematikkerne fra oplæg på stuer og i hjem. Det fortælles også, at forældrene er meget positive for inddragelsen i samarbejdet med det tværfaglige team, når der er behov.

Begrundelse:

Det vurderes ud fra tilsynsdialogen, at Gemmet har gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet med forældresamarbejde /forældrepartnerskab.

Anbefaling

Forældrerepræsentanten lagde sammen med lederen op til, at der igennem paraplyen FOBU gennemføres en forældretilfredshedsundersøgelse. Det anbefales, at der følges op på dette.

Sammenhæng og overgange

Vedligehold indsats

Begrundelse

Der er ikke foretaget observationer inden for nærværende pejlemærke. Nedenfor er angivet de vigtigste opmærksomheder fra den faglige dialog.

Institutionen fortæller, at man arbejder systematisk med en fælles tilgang til børn, der begynder i institutionen. Der er fokus på, at børn og forældre skal opleve en tryk overgang fra hjem til institution. Dette sikres bl.a. ved at der tages udgangspunkt i den enkelte families behov ift. indkøring - f.eks. ved at følge barnets rytme til det er kørt ind i institutionen.

Institutionen arbejder ind imellem sammen med familiens sundhedsplejerske i overgangen fra hjem til institution. Det opleves som værdifuldt for at barn og forældre hurtigt kan falde til i institutionen.

Ift. dagligdagens overgange fortæller institutionen, at man er opmærksom på at organisere og strukturere disse, så man kan holde fast i det gode relationsarbejde, som foregår i f.eks. de mindre grupper og i de mere strukturerede dele af dagen. Ligeledes forsøger man at være ekstra opmærksom på, om der er nogle børn, der skal have særlige beskeder ved overgange. Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats for at styrke sammenhænge og overgange, især i forhold til de interne overgange i løbet af dagen i institutionen. Det blev observeret, at der ved overgange i løbet af dagen var en medarbejder på stuen, der var opmærksom på, om alle børnene er i gang med lege og aktiviteter.

Når barnet stopper i institutionen, får hvert barn en mappe med fra Gemmet med forskellige ting og billeder fra deres tid i institutionen. Institutionen oplyste, at de deltager i stærkt samarbejde ved Utterslev skole. De har bl.a. udarbejdet aftaler for, hvad barnet gerne skal kunne ved skolestart. Dette bruger de til planlægningen af arbejde med de største børn i onsdagsgrupperne.

De deltager i de forskellige møder og arrangementer ifølge samarbejdsaftalen for stærkt samarbejde og udarbejder digital vidensoverdragelse. Gemmet får positiv feedback på arbejdet med at gøre børnene socialt parate til skolen, det opleves bl.a. at børnene er gode til at passe på hinanden. Desuden vidensoverdrages der til de skoler, der er behov for, ligesom der samarbejdes efter behov.

Anbefaling

Der gives ingen anbefaling, da praksis vurderes til vedligehold af indsats.

Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis

Vedligehold indsats

Begrundelse

Der er ikke foretaget observationer inden for nærværende pejlemærke. Nedenfor er angivet de vigtigste opmærksomheder fra tilsynsdialogen.

Institutionen er i gang med at arbejde med den styrkede læreplan. Der er en fast systematik for dette arbejde med bl.a. p-møder og arbejdsgrupper, der er ansvarlige for forskellige temaer i læreplanen. Ligeledes læses fælles litteratur, og der er udarbejdet en plan for resten af arbejdet.

Institutionen arbejder med TOPI og bruger fast model til at udarbejde handleplaner på de børn, der vækker bekymring inspireret af forvaltningens support.

Institutionen bruger de tværfaglige samarbejds møder, og det opleves meget positivt, at forældrene kan inddrages i dette arbejde.

Der arbejdes med at styrke konstruktiv feedback og en styrket refleksionskultur, bl.a. gennem lederens deltagelse i de fleste stuemøde og selvfølgelig alle p-møder. Der er fokus på systematikker i stue og p-møder - således at uhensigtsmæssig praksis hurtigst muligt korrigeres og ledes i den ønskede retning, der er på kerneopgaven. Lederen er meget optaget af at dykke ned i og observere praksis for at understøtte dette.

Anbefaling

Der gives ingen anbefaling, da praksis vurderes til vedligehold af indsats.

Afslutningstidspunkt: 10-12-2019

Afsluttet af: Henrik Schackinger Larsen